

Simia Infaustus

Poika

Simia laskee kätensä kädelleni ja alkaa tussilla piirtää sormiensa siluettia. Hetken katselen. Varoen liikuttamasta kanvaksena toimivaa vasenta kättäni napsautan pöytälamppun päälle.

“Simia, mitä sinä teet?” kysyn.

“Piirrän”, Simia vastaa.

“Kyllä minä sen näen.”

Simian häntä kiertyy ranteeni ympärille. Se kutittaa. “Miksi sitten kysyit?” Simian puhe ei ole ivallista tai kiusaantunutta. Se vain kysyy, on utelias.

“Halusin lisätietoa.”

“No saitko sitä?”

“En oikeastaan.”

Katselen hetken, kun Simia piirtää. Se ei ole kovin taitava. Sillä ei ole kunnon peukaloa, joten se on joutunut kiertämään kaikki sormensa tussin ympärille samalta puolelta. Sormi sormelta se kuitenkin onnistuu tuhrimaan kätensä ääriiviivan vasempaan kämmenselkääni.

“Mitä sinä piirrät?”

“Itseäni.”

“Senkin minä näen.”

Simia lopettaa piirtämisen kesken kaiken. Kasvomme kääntyvät vastakkain. Sen katse on ilmeeton, eläimellinen, viaton.

“Sinun pitää oppia kysymään parempia kysymyksiä.”

”Minun on mentävä”, sanon ja yritän napata tussin sen kädestä.

”Minun on nälkä”, se vastaa ja heittää korkittoman tussin vasten kasvojani. Sitten se kävelee pois näyttäen minulle takamustaan. Minä yritän pyyhkiä tussinjäljen poskeltani ja kädeltäni, mutta permanentti kuivuu liian nopeasti.

Sammutan pöytälamppun ja hengitän kahdesti syvään. Kolmas henkäys nostaa minut paikoiltani ja kantaa minut ulko-ovelle. Heitän talvitakin niskaan.

“Pitää mennä töihin”, sanon Simialle, joka on keskittynyt kaivelemaan jääkaappia. Se on loukkaantunut. Jos jätän sen yksin kotiin, se tyhjentää jääkaapin sisällön keittiön pöydälle ja lattialle, ja ne ruuat mitä se jättää kaappiin, se siirtelee väärille paikoille.

“Tuletko mukaan?”

Simia jatkaa kolisteluaan ja esittää, ettei kuule, mutta näen sen hännän liikkeistä, että se harkitsee ehdotustani.

”Tulisit nyt”, maanittelen.

Se pieraisee minulle vastaukseksi.

Heiluttelen sille kämmenselkääni jäänyttä suttua. ”Sanon kaikille, että piirsin tämän itse, jos et tule”, uhkaan.

”Minun piirros!” se huudahtaa ja juoksee luokseni, loikkaa ja kapuaa takkiani pitkin olalleni.

Nauran ja käyn sulkemassa jääkaapin.

*

Vain yksinäiset tietävät, miten kaunis on ovikellon ääni, niin luulen. Yksinkertainen, kahden nuotin laulu kutsuu jalat oven toisella puolen tanssimaan luokseen ja kädet avaamaan oven.

Se on Apteekkari.

“Hei taas.”

“Hei.”

“Käy toki peremmälle. Missä Simia on?”

”Tässä näin.” Avaan takkiani vähän ja Simia kurkistaa kaula-aukostani. ”Se ei tykkää lähteä ulos tällä säällä.”

”Hiki ja vilu”, Simia sanoo ärtyneenä.

”Niinpä tietysti”, Apteekkari hymyilee ja rapsuttaa sitä leuan alta.

Avaan takkini ja Simia pääsee kiipeämään hartialleni. Minäkin rapsutan sitä. Se tarttuu käteeni ja sanoo Apteekkarille: ”Katso, mitä piirsin!”

”Onpas hieno!” Apteekkari ihastelee. ”Haluatko katsoa telkkaria? Netflixissä on uusi piirretty, kun olet tuollainen taiteilija.”

Simia nuolaisee hikistä sormeani mietiskellen. ”Haluan luontodokumentin.” Lasken Simian lattialle, mistä se loikkii olohuoneeseen.

Seuraa pieni hiljaisuus, jonka täyttää ulkovaatteiden riisuminen ja uuteen tilaan asettumisen touhu. Hetkiseksi aika välillämme pysähtyy. Hiljaisuus ei kuitenkaan pääse kasvamaan kovin suureksi tai raskaaksi. Istuudumme keittiönpöydän ääreen.

Olohuoneessa Simia avaa television. Sen ääni herättää minut ja Apteekkarin, ja aika jatkaa taas kulkuaan.

Valitsen helpot vuorosanat ja kysyn: “Kuinka olet voinut?”

Hän vastaa: “Hyvin. Ostin uuden espressokoneen, mikä on kiva. Töissä on vähän stressiä, pieniä muutoksia.”

Hänen puheensa sisällöllä ei ole minulle väliä. Sanat kuitenkin kuljettavat tilannetta eteenpäin. Siksi jatkan kysymyksiä: “Millaisia muutoksia?”

“Uudistettiin ja laajennettiin nettikauppaa. Se tuottaa päänvaivaa, mutta se on mielenkiintoista. Uutta. Pitää virkeänä. Se nettisivujen rakentaja on semmoinen nuori, tosi välkky kaveri, vähän kuin sinä. Osaa hakukoneoptimoida ja kaikkea semmoista mistä minä en tiedä mitään.”

“Kivaa vaihtelua. Mikä siinä stressaa?”

“No nettikaupoissa on aina jotain tietosuojaongelmia lääkkeiden jakelussa ja sen sellaista. Kyllä sä varmaan ymmärrät.”

En ymmärrä. Nyökkään silti.

Apteekkari on sanomassa jotain, mutta pysäyttääkin itsensä. Hiljaisuus on edelleen kuitenkin liian pieni, liian heikko, raaka. Vielä on kypsytettävä sitä sanoilla.

Siksi rohkaisen häntä: “Sano vaan.”

“No”, hän sanoo hitaasti ja varovaisesti, katsoo minua tiiviisti ja terävästi silmiin, etsii reaktiota. “Me otettiin uusi farmaseutti töihin.”

“Kerro siitä.”

“Semmoinen äijä, Kristian. Sitä on elämä koetellut. Farmaseutiksi valmistunut parikyt vuotta sitten. Se on entinen alkoholisti ja se sai sitten potkut, kun se oli varastanut opiaatteja töistään – nekin kato vaikuttaa dopamiinijärjestelmään aivoissa, vähän samalla lailla kuin alkoholi. Sitten kun sen vaimo jätti sen, koska kuka nyt jaksaa työtöntä miestä kattella, se päätti muuttaa elämänsä suunnan ja raitistui, nyt kaksi vuotta kuivilla. Kertoi avoimesti, että tällainen tarina hänellä on, eikä kukaan halua ottaa häntä töihin. Sanoin, että meillä on paikka vapaana. Farmaseuteista on kauhea pula ja mä oon käytännöllinen.”

“Tai hyväsydäminen”, minä lisään.

“No joo, mutta apteekki on yritys, ei sitä hyvällä sydämellä johdeta. Mä oon tehny tästä apteekista kaksi kertaa tuottavamman kuin mun edeltäjä.”

”Selvä.”

”No mut oliko tää susta nyt oikea valinta?”

“Ai yrityksen kannalta? En minä osaa siitä sanoa mitään.”

“Niin, mutta oliko tämä sinusta nyt sitten sillä lailla moraalisesti tehty?”

Katson häntä silmiin. “Onko sillä väliä, mitä mieltä minä olen?”

Apteekkari mutristaa huuliaan hymyyn, joka saa naururypyt sulattamaan hänen harmaat silmänsä hetkeksi. Hän nyökkää. "Totta", hän sanoo.

Taustalla odottanut hiljaisuus paljastuu taas sanojen hälvetessä. Nyt se on kypsynyt ja kasvanut. Poimin sen.

Sanon: "Eiköhän aloiteta."

"Joo."

Nousemme ja kävelemme makuuhuoneeseen. Asiallisuus ja suora täsmällisyys ovat läsnä kaikessa, mitä Apteekkari tekee, kaikkialla paitsi hänen makuuhuoneensa seinien sisällä.

Napitan hänen mekkonsa auki. Hän muuttuu käteni alla Apteekkarista naiseksi ja naisesta edelleen lämpimäksi luonnonvedeksi. Kosketuksestani hänen pintansa värähtelee.

Sukellan häneen. Hänen kehonsa kohahtaa ja lanteeni kuiskaavat hänen hiljaisuuteensa:

Tässä minä olen.

Television ääni on hiljennyt.

*

Lasken Apteekkarin antamia seteleitä rappukäytävän tuulikaapissa, kun vastaan tulee mies maski kasvoillaan. Hänen harmaa ja iloton katseensa pakenee seinälle, ettei hänen tarvitsisi reagoida hymyyni tai olallani roikkuvaan Simiaan.

Kuvittelen kysyväni: "Onko Apteekkari vaimosi?" ja miehen vastaavan: "Mitä tarkoitat?" ja minun juoksevan pois.

En sano miehelle mitään. Kun hän ohittaa minut sanoitta, hänen hartiansa sipaisee rintakehäni.

Sitten mies on poissa.

Vilkaisen heijastustani ulko-oven ikkunasta. Simia tuijottelee lumisateeseen.

Sanon sille puolustelevasti: "Ehkä hän tietää." Simian katse on avoin. Jatkan: "Apteekkarin mies. Ehkä hän tietää minusta ja tästä järjestelystä ja se on heidän yhteinen sopimuksensa."

"Ei hän tiedä", Simia vastaa ja minä tiedän sen olevan oikeassa. Astun ulos ja Simia sujahtaa kaula-aukostani sisään.

Lumesta heijastuvat katulamput nostavat illan pimeydestä hämärään.

*

Herään keskellä yötä eksoottisten lintujen kuoroon ja valon häilähdyksiin. Simia katsoo televisiota lattialta käsin. Se on löytänyt taas uuden dokumentin jostain sademetsästä.

”Simia, minä yritän nukkua.”

Simia ei vastaa.

”Simia, telkkari kiinni ja petiin!”

Se ei liikahdakaan. Vedän peiton päältäni ja marssin Simian luo kädet lanteilla.

”Miten ihmiset jaksaa täällä?” Simia kysyy.

”Jaksaa mitä?”

”Elää.”

Istahdan Simian viereen. Televisiossa näytetään, miten valtava parvi kirjavia pikkulintuja hajaantuu isoa petolintua karkuun.

”Ei kaikki jaksakaan.”

Hetken Simia on vaiti.

Pikkulintujen taktiikka osoittautuu toimivaksi. Peto ei saanut yhtäkään kiinni. Liian monta liikkuvaa kohdetta.

Alan melkein kuorsata istuma-asennossa.

”Sinä lupasit minulle”, Simia sanoo.

Tällä kertaa ymmärrän heti, mistä Simia puhuu. ”Niin lupasin. Kyllä me mennään. Heti kun on riittävästi rahaa.”

”Milloin on riittävästi rahaa?”

Simia tarttuu vasempaan käteeni, jolla olen aikeissa rapsuttaa sitä. Kun kohtaan Simian katseen, odotan sen olevan surullinen tai syyttävä muttei se ole kumpaakaan. Simia vain kysyy, ja minä koen tulleeeni syytetyksi siksi, etten tiedä vastausta.

”On vuokra ja pitää ostaa ruokaa meille.”

”Jos minä lakkaan syömästä, niin kuinka kauan kestää, että on riittävästi rahaa?” Simian kynnet ovat terävät, kun se puristaa kättäni.

”Sinun pitää syödä!” minä sanon painokkaasti. ”Nyt vaan tekee vähän tiukkaa, talous on romahtamassa ja sijoituksilla menee tosi huonosti!”

”Sinä ostit kryptoja ja ne romahti.”

”Et sinä mitään näistä ymmärrä! Sinä olet pelkkä typerä Simia Infaustus!”

”Olen minä televisiota katsonut. Se Bitcoin on tosi epäekologista.”

”Niin on lentäminenkin! Miten sinä idiootti eläin ajattelit, että me sinne saatana Amazoniin pääsemme?”

”En minä ole Amazonista.” Simian kynnet viiltävät ihoni rikki.

Ulvahdan. ”Ai vittu!” Hyppään seisomaan ja ravistelen kättäni mutta Simia ei päästä irti. Se roikkuu minussa kuin minä olisin sen paluulippu,

ainoa oljenkorsi, tai oksa, jota myrsky riuhtoo irti. Se upottaa hampaansa ja kyntensä minuun syvemmälle kuin ulkona uliseva pakkaneen.

Ja koko ajan sen vastausta odottavat silmät ovat auki.

Riehuessani käsivarteni ja Simia törmäävät pöytälamppuun, joka särkyi. Tussin korkki vierii lattialle. Sirpaleet saavat Simian kirkaisemaan ja avaamaan leukansa. Minä painan sen kehon seinää vasten.

”Typerä otus!” karjun kipuani ja väsymystäni ja raivoani.

Se sähisee ja sylkee ja näyttää minulle hampaitaan. Tartun sitä hännästä, revin sen irti kädestäni ja tiputan lattialle. Se luikkii eteisen varjoihin. Annan sen mennä.

Maailma sykkii ja kieppuu silmissäni. Tärisevä vasen käteni virtaa valtoimenaan punaa kaikkialle asuntoani öiseen, skandinaaviseen valkoisuuteen.

Hoiptertelen takaisin istumaan television eteen. Se on yhä päällä. Nälkäisiä haukanpoikasia. Rumia.

En jaksa enää katsoa. Silmät kiinni.

Haukanpoikaset kiljuvat.

Kolahdus. Naksahdus. Tömähdys.

Ulko-oven ääni.

Ei ovikelloa. Joku lähti.

Simia. Minne Simia meni?

Apteekkari

Kun espressokoneen hurina ja kahvin virta loppuvat, kuulen eriskummallisen rapinan. Eihän täällä mitenkään voi olla hiiriä?

Otan kupin asetilta ja hörppään koneen tuotosta – se on täydellistä, tietenkä – ennen kuin lasken sen pöydälle. Käyn pukemassa päälleni silkkisen aamutakin, sidon sen kiinni rusetilla heti rintojeni alta.

Aseistaudun karpäslätkin ja keittiöveitsin ja lähden etsimään rapinan lähdeä. Ehdin juuri paikantaa sen eteiseen, ulko-ovelle, kun ovikello heläyttää epäpuhtaasti nuotit E ja C. Säikähdän. Se on niin ärsyttävä ääni.

Työnnän veitsen aamutakkini taskuun ja avaan oven varovasti.

”Simia!” sanon yllättyneenä. ”Emmekö sopineet, että näemme vasta illalla? Minun pitää mennä töihin, enkä ole vielä hakenut käteistä.”

Kurkistan rappukäytävään. Poikaa ei näy missään.

Simia ontuu tärisevänä ja kylmissään sisään eikä sano mitään. Sen turkissa on likapaakkuja ja sen häntä liikkuu vähän hassusti.

”Simia, mitä on tapahtunut?” Yritän nostaa Simian syliini, jossa se yleensä viihtyy, mutta se väistää kosketustani ja piiloutuu sängyn alle.

Soitan Pojalle mutta hän ei vastaa puhelimeen. Hän on minulle mysteeri, kaunis, huithapeli runoilija ja hänen eriskummallinen otuksensa. Laitan pojalle viestin: *Simia tuli tänne ihan kurjana. Karkasiko se? Soita kun herää.*

En pidä epätietoisuudesta. Haen kahvini, joka on jäähtynyt vain hieman, ja juon sen tehdessäni tilannearviota.

”Olen ihan kohta lähdessä töihin. Haluatko kyydin kotiin?”

Simia ei vastaa mitenkään. Pyyhällän makuuhuoneeseen ja kurkistan sängyn alle. Siellä se edelleen on.

”Hei, voin heittää sinut kotiin Pojan luo. Mikä teidän osoite on?”

Vieläkään se ei vastaa. Mikä sillä nyt on?

Ryömin vähän lähemmäs sängyn alla. Se ei pakene, mutten oikein uskalla koskeakaan siihen nyt. ”Mun pitää oikeesti mennä, on aamumiitti. Mä käyn varmistamassa, että hommat pyörii apteekilla tämän päivän ja tulen sitten kaupan kautta heti takaisin, okei? Pärjäätkö sä? Mulla menee max kaksi ja puoli tuntia. Voit katsoa telkkaria.”

Simia tärisee edelleen. Huomaan, että sen selässä on jotain kiiltävää. Laitan puhelimeni taskulampun päälle. Simia kavahtaa ja vetäytyy kauemmaksi.

”Hei, Simia, onko sulla lasinsiru selässä?” Katson uudelleen sen paakkuista turkkia. ”Onko toi verta?”

Vedän itseni pois sängyn alta ja etsin sidetarpeita. Ne on loppu. Soitan apteekkiin ja perun aamukokouksen. Jaana alkaa selittää jotain kadonneista diapameista, johon vastaan, että hän voi selittää kun tulen kohta käymään hakemassa tavaraa.

Ulko-ovelta sanon Simialle: ”Tulen ihan kohta takaisin.”

*

”Jaana ei halua sanoa sitä, mutta epäilee samaa kuin minäkin. Katsotaan tätä nyt kuitenkin hetki, mutta kyllä minun on hänelle varmaan pakko potkut antaa. Ei tämmöinen touhu ole kestävä. Mun pitää mennä. Sovi se tapaaminen lääkefirman edustajan kanssa. Moikka.”

Palatessani on niin hiljaista, että pohdin, onkohan Simia lähtenyt. Se on kuitenkin edelleen sängyn alla. Kaivan muovipussista antibioottipakkauksen ja laitan yhden tabletin pieneen askiin rusinoita. Lasken sen aukinaisena sängyn viereen.

Käyn pissalla. Otan itsellenikin mukaan rusinoita, sidetarpeita ja yhden testin. En yleensä jätä ovea auki edes yksin ollessani mutta nyt teen harkitun poikkeuksen.

Kuulen, kuinka Simia lähtee liikkeelle ja rusinapaketti rahisee. Kohta Simia kävelee rusinat kourassaan vessaan.

”Sattuu”, se valittaa.

Nousen, vedän vessan, pesen huolellisesti käteni ja kaivan pinsetit kaapista. ”Otetaan se lasinsiru pois.”

Desinfioin pinsetit ja pari vanulappua. Annan Simialle vielä toisen askillisen rusinoita enkä tällä kertaa sujauta sinne mitään ylimääräistä. Niitä mutustellessaan se antaa minun ottaa sen tiukkaan syleilyyn. Tarkastelen sen turkista pilkottavaa sirua hetken ja asetan pinsetit valmiuteen.

”Nyt vähän sattuu”, ilmoitan ja vedän sirun irti. Simia parkaisee. Desinfioidessani haavaa se alkaa vääntelehtiä. ”Hetki vielä, anna kun laitan vielä siteen.”

Simia mulkaisee minua ja rauhoittuu. Sitten se katselee ympärilleen.

”Mikä tuo on?” se kysyy.

Katson mitä se on tarkoittanut. Se osoittaa altaan reunalla olevaa testiä.

”Se on raskaustesti.”

”Oletko sinä raskaana?”

”En minä taida olla.”

”Mutta haluaisit olla?”

”Valmista tuli.” Vedän vielä yhden kierroksen teippiä siteen ympärille ja lasken Simian kylpyammeeseen. ”Nyt sinua pitää vähän pestä.”

Simia ei kuitenkaan ole valmis lopettamaan keskustelua. ”Minä haluaisin päästä sinne, minne minä kuulun.”

Otan käsisuihkun ja laitan vettä valumaan alhaisella paineella. En halua roiskeita ympäri kylpyhuonetta. ”Ja missä semmoinen paikka mahtaa olla?”

Simia alkaa sukimaan itseään, kun huuhtelen varovasti eri kohtia sen turkista. ”Afrikassa.”

”Afrikka on maailman toiseksi suurin manner. Tiedätkö missä siellä?”

”Poika lupasi selvittää. Sitten, kun on riittävästi rahaa, me lennämme sinne.”

”Simia, missä Poika on?” kysyn ja lasken käsisuihkun altaan pohjalle.

”Kotona”, Simia vastaa.

”Mitä oikein tapahtui?”

”Me riitelimme. Purin häntä ja lamppu meni rikki. Pojalla ei koskaan ole riittävästi rahaa.”

”Ahaa. Niin. Ei hän varmaan täällä kävisi, jos olisi.”

”Miksei? Täällä on mukavaa.”

Huokaisen ja alan taas suihkutella Simiaa. ”Minä olen häneen verrattuna kovin vanha. Ja minulla on aviomies. Hän työmatkalla.”

”Onko sinulla riittävästi rahaa?”

”On kyllä. Se on ainoa asia, mitä minulla on riittävästi.”

”Eikö sinulla ole riittävästi ruokaa?”

Nauran. ”On, on! Se oli sellainen sanonta. Ilmaisuu. Aivopieru.”

Simia pieraisee. Nauran lisää.

Simia puhdistaa itsensä loppuun ja kuivaan sen aamulla käyttämäni pyyhkeeseen.

*

Poika ei vielääkään vastaa puhelimeen. Voiko hän olla edelleen nukkumassa, tähän aikaan? Tai ehkä hän on yliopistolla.

Vilkaisen sohvalla makaavaa Simiaa, joka katsoo piirrettyjä. Avaan läppärillä selaimesta Googlen etusivun. Varmastihan Poika on tehnyt saman. Nuoret ovat niin näppäriä kännyköidensä kanssa.

simia infaustus africa

Ensimmäiset hakutulokset ovat epärelevantteja. Vaihdan kuvahakuun, kunnes löydän otuksen, joka näyttää Simialta kauempaa. Avaan nettisivun.

Se on pari vuotta vanha WWF:n rahoittama englanninkielinen katsaus, jossa puhutaan erilaisista uhanalaisista eläimistä. Skrollaan, kunnes muistan Ctrl-F toiminnon. *Simia Infaustus*, haen sivulta.

Haku johdattaa minut sivun lopulle listaan valtavasta määrästä lajeja eläimiä ja kasveja, jotka ovat kuolleet sukupuuttoon lähivuosina. *Simia Infaustus* on julistettu sukupuuttoon kuolleeksi elintilojen menetysten tähden.

Katson kuvia kokenutta *Simiaa*. Mietin Poikaa.

Suljen läppärin ja kaadan loput kahvit viemäriin. Tarkastan kalenterini puhelimesta ja otan lompakon ja avaimet.

”*Simia?*”

”Mitä?”

”Minä vien sinut nyt kotiin.”